

Część I

**Program Ochrony Środowiska
dla powiatu kieleckiego**

ZESPÓŁ AUTORSKI

mgr inż. Barbara Biskupska - koordynator
mgr Ilona Szczygieł
Andrzej Kulczykowski
mgr inż. Kamilla Lipska
mgr Adam Bieniaszewski

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1 Opis aktualnego stanu środowiska	7
1.1 Położenie geograficzne.....	7
1.2 Warunki glebowe, hydrogeotechniczne i hydrologiczne.....	9
1.3 Sytuacja demograficzna.....	12
1.4 Sytuacja gospodarcza.....	19
2 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	27
2.1 Bioróżnorodność.....	27
2.2 Ochrona i racjonalne wykorzystanie złóż kopalin i surowców.....	62
2.3 Wzrost atrakcyjności społeczno – gospodarczej na terenach chronionych.....	72
2.4 Agroturystyka.....	82
3 Utrzymanie stanu czystości powietrza i ochrona przed hałasem	96
3.1 Identyfikacja źródeł emisji substancji do powietrza.....	96
3.2 Działania w celu dotrzymania standardów jakości powietrza.....	100
3.2.1 Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki i elektrociepłowni.....	101
3.2.2 Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza spowodowanych środkami transportu.....	102
3.2.3 Ograniczenie emisji z lokalnych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych.....	102
3.3 Alternatywne źródła energii.....	103
3.4 Identyfikacja zanieczyszczeń spowodowanych środkami transportu.....	104
3.5 Wyznaczenie obszarów zagrożonych hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.....	113
4 Gospodarka wodno-ściekowa	116
4.1 Diagnoza stanu w zakresie zwodociągowania i skanalizowania gmin powiatu.....	116
4.2 Działania niezbędne do zmniejszenia różnicowania pomiędzy stopniem zwodociągowania a skanalizowania.....	126
4.3 Jakość wody pitnej i ochrona źródeł zaopatrzenia ludności w wodę.....	136
4.4 Działania na rzecz ochrony wód powierzchniowych, w tym zbiorników wodnych.....	141
4.5 Określenie potrzeb w zakresie budowy wodociągów, kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków.....	146
5. Mała retencja	149
5.1. Stan istniejący.....	149

5.2.	Możliwość zwiększenia retencji wody powierzchniowej.	150
6	Ochrona przed powodzią.	153
6.1	Wskazanie terenów zagrożonych powodzią.	153
6.2	Niezbędne działania dla ochrony przeciwpowodziowej.	153
7	Lesistość.....	155
7.1	Charakterystyka stanu istniejącego z podziałem na lasy państwowe i prywatne	155
7.2	Wskazanie terenów pod zalesienie.	157
8	Rekultywacja terenów zdegradowanych.	164
8.1	Wskazanie miejsc zdegradowanych.	165
8.2	Kierunki działań w zakresie rekultywacji i zagospodarowania terenów zniszczonych.	165
Błąd! Nie znaleziono żadnych pozycji spisu treści.10...Sposoby finansowania realizacji zamierzonych celów programu ochrony środowiska i planu.		181
11	System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.....	208
11.1	Rola monitoringu.....	208
11.2	Monitoring jakości środowiska	208
11.2.1	Wprowadzenie	208
11.2.2	Monitoring stanu środowiska w powiecie	209
11.2.3	Monitoring polityki ochrony środowiska	217
	Wykaz opracowań	225

Wstęp

Wprowadzenie

Podstawą formalno-prawną opracowania „Programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami dla powiatu kieleckiego” jest umowa zawarta w dniu 5 czerwca 2003 r. pomiędzy Powiatem Kieleckim a Konsorcjum:

- Ośrodek Badawczo – Rozwojowy Ekologii Miast „OBREM”, Łódź - członek wiodący
- Hydrogeotechnika Sp. z o.o. Kielce.

Program sporządzony został w oparciu o szczegółową specyfikację, będącą załącznikiem do umowy.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami) wprowadzona ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późniejszymi zmianami), będąca głównym aktem prawnym, regulującym i normującym postępowanie w dziedzinie ochrony środowiska, nakłada na organ wykonawczy powiatu obowiązek sporządzania programu ochrony środowiska. Dokument ten ma nawiązywać, z mocy ustawy, do dokumentów wyższego rzędu (polityk, strategii), w szczególności: polityki ekologicznej kraju i programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego.

Projekt programu podlega opiniowaniu przez organ wykonawczy jednostki wyższego szczebla. Uchwalany jest przez radę powiatu. Z wykonania programu organ wykonawczy sporządza co 2 lata raporty. Program podlega aktualizacji co 4 lata.

Program ochrony środowiska ma stanowić dokument strategiczny dla samorządu lokalnego w zakresie ochrony środowiska, określający cele i zadania wyznaczone do realizacji w odpowiednich horyzontach czasowych, nawiązujących do kierunków przyjętych na poziomie państwa, województwa.

Szczególne znaczenie posiada „Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003-2006, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”, przyjęta Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. (Dz. U. nr 33, poz. 433).

Polityka ta stanowi aktualizację i uszczegółowienie długookresowej „II polityki ekologicznej państwa w nawiązaniu do priorytetowych kierunków działania określonych w przyjętym - VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska oraz dokumentach wcześniejszych, głównie „Deklaracji w sprawie środowiska i rozwoju - agenda 21 (Rio de Janeiro, 1992 r.) dotyczącej respektowania zasady zrównoważonego w rozwoju, tj. uwzględniania celów ekologicznych we wszystkich dziedzinach społeczno-gospodarczych.

Program ochrony środowiska opracowany został zgodnie z „Wytocznymi sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” opublikowanymi przez Ministerstwo Środowiska w grudniu 2002 r.

2. Cel programu

Celem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności powiatu dla rozwoju społeczno-gospodarczego, przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody i ich ochronie.

Program ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego musi być spójny z regionalnymi kierunkami, przyjętymi w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” oraz z kierunkami ekologicznej polityki państwa.

3. Opis przyjętej metodyki

Program został opracowany w oparciu o dane istniejące, przy czym konieczność ich uzupełnienia czy też rozszerzenia została zasygnalizowana w ramach realizacji celów krótkookresowych w postaci opracowań typu: programy, strategie i lokalne plany infrastruktury.

Koncepcja Programu przewiduje sformułowanie zbioru celów ekologicznych (długookresowych, średniookresowych, i krótkookresowych) oraz przedsięwzięć niezbędnych dla ich realizacji. Określenie zbioru celów odbywa się w ścisłym związku z przewidywanym rozwojem poszczególnych dziedzin gospodarki miejskiej, określonym w dokumencie strategii rozwoju powiatu kieleckiego. Na tle głównych dziedzin rozwoju i związanych z nimi kierunków presji na środowisko oraz na podstawie diagnozy i prognozy stanu środowiska a także uwarunkowań polityki ekologicznej następuje sformułowanie celów strategicznych ochrony środowiska do roku 2015.

Jak już wspomniano wcześniej, cele wskazane w II Polityce Ekologicznej Państwa zostały zaadaptowane dla potrzeb niniejszego Programu, jednak przyjęto że obecnie opracowany Program będzie obejmował okres do 2015 roku i dalej (perspektywa długookresowa) i pierwszym okresem wdrożeniowym polityki długookresowej będą lata 2003 - 2006 (tzw. perspektywa krótkookresowa). Proponowany harmonogram wdrażania Programu oparty o okresową weryfikację celów długookresowych (co 4 lata) i celów krótkookresowych (co 2 lata) zapewni możliwość pełnego dopasowania niniejszego programu do celów i działań nowej polityki ekologicznej państwa przyjętej Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” – MP Nr 33 z dnia 18 czerwca 2003 r. poz., 433. Harmonogram wdrażania programu przedstawiono w załączonej tabeli.

Projekt niniejszego programu zostanie poddany konsultacjom społecznym z udziałem instytucji związanych z ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym, przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko oraz przedstawicieli organów samorządów terytorialnych i ekologicznych organizacji pozarządowych.

W programie uwzględniono również współpracę z sąsiednimi gminami w zakresie realizacji wspólnych zadań.

Harmonogram wdrażania programu

Lp.	Wyszczególnienie	Lata realizacji												
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Program Ochrony Środowiska													
	Strategia długookresowa													
	Strategia średniookresowa													
	Strategia krótkookresowa													
2.	Aktualizacja „Programu ...”													
3.	Weryfikacja „Programu ...”													
4.	Monitoring jakości środowiska													
5.	Monitoring praktyk ochrony środowiska													

4. Zawartość Programu

W niniejszym dokumencie znalazły się rozdziały mówiące o stanie środowiska, tendencjach rozwojowych powiatu, celach długookresowych, średniookresowych i krótkookresowych, organizacji zarządzania środowiskiem w oparciu o program, a także rozdział poświęcony kosztom i źródłom finansowania procesu wdrażania programu.

Zawartość poszczególnych rozdziałów jest następująca i przedstawia:

- Rozdział 1** opis aktualnego stanu środowiska:
- położenie geograficzne;
  - warunki glebowe, hydrogeotechniczne i hydrologiczne,
  - sytuacja demograficzna
  - sytuacja gospodarcza;
- Rozdział 2** ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, w tym:
- bioróżnorodność,
  - ochronę i racjonalne wykorzystanie złóż kopalin i surowców,
  - wzrost atrakcyjności społeczno - gospodarczej na terenach chronionych,
  - agroturystykę;
- Rozdział 3** utrzymanie stanu czystości powietrza i ochrona przed hałasem:
- identyfikację źródeł emisji substancji do powietrza,
  - działania w celu dotrzymania standardów jakości powietrza,

- alternatywne źródła energii,
  - identyfikację zanieczyszczeń spowodowanych środkami transportu, wyznaczenie obszarów zagrożonych hałasem;
- Rozdział 4** gospodarkę wodno-ściekową:
- diagnozę stanu w zakresie zwodociągowania i skanalizowania gmin powiatu,
  - działania niezbędne do zmniejszenia różnicowania pomiędzy stopniem zwodociągowania a stopniem skanalizowania,
  - jakość wody pitnej i ochronę źródeł zaopatrzenia ludności w wodę, działania na rzecz ochrony wód powierzchniowych, w tym zbiorników wodnych
- Rozdział 5** małą retencję:
- stan istniejący,
  - możliwości zwiększenia retencji wody powierzchniowej;
- Rozdział 6** ochronę przed powodzią:
- wskazanie terenów zagrożonych powodzią,
  - niezbędne działania dla ochrony przeciwpowodziowej;
- Rozdział 7** lesistość:
- charakterystykę stanu istniejącego z podziałem na lasy państwowe i prywatne,
  - wskazanie terenów pod zalesienie;
- Rozdział 8** rekultywację terenów zdegradowanych:
- wskazanie miejsc zdegradowanych,
  - kierunki działań w zakresie rekultywacji i zagospodarowania terenów zniszczonych;
- Rozdział 9** edukację ekologiczną:
- cele edukacji ekologicznej,
  - formy organizacyjne i programy,
  - zagrożenia i problemy w dziedzinie edukacji ekologicznej,
  - programy działań ukierunkowanych na zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne,
- Rozdział 10** sposoby finansowania realizacji zamierzonych celów programu ochrony środowiska;
- Rozdział 11** systemy monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.